

ประสบการณ์การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

จัดขึ้นโดย Quvae Research and publications

วันที่ 27 สิงหาคม 2565

สรุปโดย ผศ.ปณิดา นิรมล

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลด้วยเทคนิควิธีต่าง ๆ มาจัดกระทำให้เป็นระบบและหาความหมาย แยกแยะองค์ประกอบ รวมทั้งเชื่อมโยง และหาความสัมพันธ์ของข้อมูล เพื่อให้สามารถนำไปสู่ความเข้าใจต่อการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลง ของปรากฏการณ์ที่ศึกษา

หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1. ทำพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ไปตลอดระยะเวลา ของการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ต้องการที่จะอธิบายความสัมพันธ์ของ ปรากฏการณ์โดยเน้นที่จะ จำแนกให้เห็นความหลากหลาย (Complexity) และ ความหมายของปรากฏการณ์ (Thick Description)
3. อาศัยข้อมูลที่มีลักษณะเป็นภาพรวม (Holistic View) ซึ่งหมายถึง องค์ประกอบ ของปรากฏการณ์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงซึ่งกันและกันที่มีอยู่แล้วตามสภาพที่เป็นจริงเพื่อช่วยให้เกิดความหมายและความสัมพันธ์ ของปรากฏการณ์ในด้าน ต่าง ๆ
4. อาศัยข้อมูลบริบทของปรากฏการณ์นั้น ๆ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจถึง ความหมาย และความสัมพันธ์ คือ ปรากฏการณ์สังคมไม่ได้หยุดโต ๆ ด้วยตัวของมันเอง แต่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไข บางประการและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์อื่น ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ถ้าจะแยกปรากฏการณ์ นั้นมาศึกษาโดด ๆ หรือเป็นอิสระจากบริบทของมัน จะทำให้ขาดความเข้าใจถึงความหมายและความสัมพันธ์ ตลอดจนทำให้เป็นการวิเคราะห์ปรากฏการณ์นั้นอย่างขาด ความหมายทางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม
5. ต้องคำนึงถึงทัศนะคนใน (Insider View/Emic/ ผู้ให้ข้อมูล) และทัศนะคนนอก (Outsider View/Etic/ มุมมองของผู้วิจัย) เพื่อให้ได้ข้อสรุป ของปรากฏการณ์จริงตามความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในปรากฏการณ์ นั้น ๆ จริง (Informants/ผู้ให้ข้อมูล)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพต้องอาศัยสมมติฐานชั่วคราว นักวิจัย จะต้องนำ แนวคิดทฤษฎีที่ หลากหลายร่วมกับจินตนาการของนักวิจัยมาลงสร้างเป็น สมมติฐานชั่วคราว (Working Hypothesis) จำนวนมากและ ขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล สมมติฐานชั่วคราวเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดแนวคิด และมีลักษณะช่วย ให้คิดต่อ (Generative) ดังนั้นคนช่างสงสัยจึงมี คุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นนักวิจัยเชิงคุณภาพ

ตัวอย่างโปรแกรมที่ใช้ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

